

ANDERS NORDIN

En obestämd Uppsalaprägling

Ett mycket intressant objekt återfanns för cirka 10-15 år sedan när resterna av en äldre pollettsamling sorterades upp. Samlingen har tillhört en känd pollettsamlare från Stockholm som gick bort för många år sedan och samlingen har sedan dess gått vidare i släkten.

Av oordningen att döma har nog en hel del hänt under åren med denna samling. Samlingen bestod av ett ca 5 centimeter tjockt lager av polletter i en skokartong, en del i påsar med korrekta noteringar men de flesta låg lösa i skokartongen. Det fanns en hel del både fina och rara polletter i kartongen, i princip alla objekten gick att bestämma med hjälp av den litteratur som finns tillgänglig på marknaden.

Ett objekt som dock har vållat extra huvudbry är en ensidig kopparprägliching med en diameter på

25 mm och en vikt av 6.41 gram. Åtsidan visar ett vänstervänt lejon där omskrifter lyder; "Upsala Stad Anno 1699 D.F" frånsidan är helt opräglad.

Att koppla ihop Uppsala med ett vänstervänt lejon är inte så konstigt då Uppsalas stadsvapen består just av ett vänstervänt lejon, stadsvapnet tilldelades staden så sent som 1943. Lejonet har kopplats till Uppsala åtminstone sedan mitten av 1700-talet, det är därför extra intressant med året 1699 då det i så fall skulle vara den tidigaste dokumenterade kopplingen mellan Uppsala och lejonet. Ytterligare mera djupgående studier torde krävas för att belägga detta.

Andra intressanta frågor rörande denna prägliching är exempelvis; Vad hände i Uppsala 1699? Är detta en pollett, medalj eller jetong? Är det kanske ett provslag med tanke på att den är enkelsidig?

Bild 1. Åtsida: UPSALA STAD ANNO 1699. D.F. Frånsida: Opräglad. Diameter: 25 mm. Vikt: 6.41 gr.

Bild 2. Detalj från åtsidan med signaturen D.F

Om man bortser från lejonet och årtalet, utan i stället funderar över signaturen D.F så tänker man omgående på Johann Carl Hedlingers lärjunge, medaljgravören Daniel Fehrman. Daniel Fehrman föddes i Stockholm 1710 och avled vid 70 års ålder 1780, Fehrman var även aktiv som myntgravör vid myntverket i Stockholm under åren 1738-64. Under sin livstid graverade Fehrman ett stort antal mynt, medaljer, jetonger och sigill. Trots studier av den litteratur som funnits tillgängligt har den ovannämnda präglingen inte kunnat kopplas till Fehrman. Hypotesen torde ändå vara att Daniel Fehrman är gravören till denna pollett/medalj.

Litteratur

Ehnbom, Ingvar. Svenska polletter genom tiderna. Malmö 1975.

Hildebrand, B.E. Minnespenningar öfver enskilda svenska män och qvinnor. Stockholm, 1860.

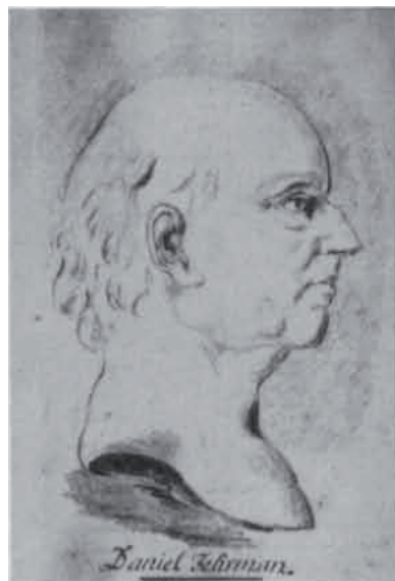
Nordisk Familjebok, Första utgåvan, 1876-1899.

Numismatiska Meddelanden IV - Tillägg till beskrifning öfver Svenska polletter. Stockholm 1877.

Numismatiska Meddelanden XII - Fortsättning av tillägget till beskrifning öfver Svenska polletter. Stockholm 1890

Stiernstedt, August Wilhelm. Svenska kopparmynt och polletter. Stockholm 1871, 1872.

Strömbom, Sixten (utg.). Index över Svenska porträtt 1500—1850, Stockholm 1935.

Bild 3. Porträtt av Daniel Fehrman, okänd teckning, ur Strömbom 1935

Summary

In this article I have tried to establish the origin of a copper object in my collection. It is a single side strike; the diameter is 25 millimeter and the weight is 6.41 grams. It shows a lion walking left and the inscription "Upsala Stad Anno 1699 D.F". The origin of the object has not been possible to establish based on the available literature, further research will be needed to find out the purpose and use. The object is very interesting as such due to the fact that "lion walking left " is part of the city coat of arm of Uppsala and the connection "left walking lion and Uppsala" is not documented until 50 years later. In the inscription you can also see D.F, the hypothesis is that it stands for Daniel Fehrman, Daniel Fehrman was a famous coin and medal engraver during the 18th century (1710 -1780).